

HALÁSZAT.

Szerkeszti:

LANDGRAF JÁNOS, országos halászati felügyelő.

HIVATALOS RÉSZ.

A földművelésügyi magy. kir. minister a Tokaj-nagyhalászi tiszai halászati társulat alapszabályait és üzemtervét f. évi 55.781. számú rendeletével jóváhagyta.

*

Halászati társulatok. A borsodi halászati társulat választmánya f. évi augusztus hó 24-én tartott ülést M.-Csáthon, a melynek jegyzőkönyvéből közöljük a következőket.

Megjelentek: Melczer Gyula elnök, Deák Gyula alelnök-igazgató, Petro József, Tóth Imre, Dobozy Dániel, Márk Ferencz, Lipovniczky Gyula választmányi tagok.

Elnök üdvözli a megjelenteket, a választmányi gyűlést megnyitja s előadja, hogy a halászati társulat alapszabálya a nagymélt. m. kir. földművelési ministerium által jóváhagyva visszaérkezett, a melyet, valamint a szintén jóváhagyott üzemtervet bemutatja.

Indítványozza: tegye meg a választmány a szükséges intézkedéseket, hogy a halászati társulat működését megkezdhesse. Az elnöki előterjesztés, valamint az alapszabályok és üzemterv alapján elhatározza a választmány,

1. Hogy a halászati társulat tagjainak neve, száma és halászati területek mennyiségéről az alelnök-igazgató »halászati telekkönyvet« készíttessen.

2. Felkéretik társulati elnök, hogy az alapszabályokat és üzemtervet 50—50 példányban elkészíttetvén, azokból 1—1 példányt a társulati tagoknak kézbesíttessen.

3. Felkéri alelnök-igazgatót, hogy a társulat kebelébe tartozó összes halászati jog tulajdonosoktól, a fennálló haszonbéri

szerződéseket hiteles alakban szerezzze meg s azok összeegyeztetése alapján, a legközelebbi évi rendes közgyűlésnek a halászati jog hasznosítása és bérbeadása tekintetében javaslatot tegyen.

4. Megbizzza a választmány az elnök és alelnök-igazgatót, hogy midőn a fentebbi pontokban foglaltak megszerezve és pótolva lesznek — lehetőleg még f. év szeptember havában — 10 nappal megelőzőleg és a tárgysorozat feltüntetése mellett a társulati évi rendes közgyűlést hívja össze, a mely közgyűlésre javasolja a választmány, hogy az üzemterv 9-ik §-a az 1888. XIX. t. cz. 18. §-ának megfelelőleg módosíttassék, —

hogy a felmerülhető költségek fedezésére minden kat. hold után 5 kr. vagyis mindösszesen a 2656 kat. hold után 132 frt 80 krt. vettessen ki s szedessen be, — s végül:

hogy számvizsgálók választassanak.

Mindezen határozatok a választmány egyhangú megállapodásával hozattak.

Halászati kongresszus Szegeden.

Lapunk előző számában hírt adtunk a velencei tavi halászati társulat által kezdeményezett azon mozgalomról, a mely a szegedi gazdakongresszussal kapcsolatosan halászati szaktanácskozmány megtartását czélozta avégből, hogy azon megvitassák a halászatról szóló 1888. XIX. t. cz. végrehajtása körül eddig tett tapasztalatokat. Bár a kongresszus forma szerint megnyílt, érdemleges tárgyalásokba nem bocsátkozott, mert egy sajnálatos

véletlen következtében, — nevezetesen mert két különböző helyről kibocsátott meghívókban a gyűlés idejéül nem egy és ugyanazon nap volt megjelölve, — a különben sem nagyszámú jelentkező annyira megoszlott, hogy a résztvevők az ügy előkészítését és megfelelő propagálását látták szükségesnek és e végből külön bizottságot küldtek ki a maguk kebeléből.

A gyűlés lefolyásáról különben a következőket jelenthetjük:

Folyó hó 5-én d. e. 10 órakor a Szeged városi tanácssteremben találkoztak a résztvevők mintegy 20-an, a kik között úgy halászati jogtulajdonosokat a Duna, Tisza és Balaton mentéről, mint haltenyésztőket és halászokat is láttunk. Képviselve voltak továbbá uradalmak, halászati társulatok, sőt a földművelésügyi m. kir. ministerium is. A megjelentek értekezlete Zombory Antal Szeged városi tanácsnokot elnöknek, Szilassy Zoltán országos gazdasági egyesületi szerkesztő titkárt pedig jegyzőnek jelölte, mire az elnök a gyűlést megnyitottnak nyilvánítván, melegen üdvözölte a megjelenteket. Reámutat a tanácskozás napjának nagy jelentőségére, valamint azon fentebb érintett okokra s kifejti, hogy ezek miatt a mai tanácskozást célhoz vezetőnek már csak azért sem tartja, mert a támadt félreértés következtében nincs módjában az előadó határozati javaslatát és ennek indokait a gyűlés elé terjeszteni. Indítványozza tehát, hogy a mai gyűlés küldjön ki a maga kebeléből egy, az ország összes nevesebb halasvizek képviselőit egyesítő szűkebb-körű bizottságot a végből, hogy ez a maga kebelében a tárgyat megvitatva, annak érdekében ne csak kellő propagandát csináljon, de halászati javaslatot készítve s azt indokolásával együtt kinyomatva, érdekelteknek küldje meg olyan időben, hogy azok lehetőleg a tél folyamán Budapesten egybehívandó folytatólagos gyűlésen érdemileg tárgyalhatók legyenek.

Az indítvány általános helyeslés mellett határozattal emeltetik s a bizottságba gróf Széchenyi Imre elnöklete alatt Corchus Béla, Landgraf János, Meszleny Benedek, Purgly Sándor dr., Ruzsovits József, Szabó Imre és Zombory Antal urak küldettek ki. Elnök erre a kongresszust elnapoltnak nyilvánítva, az ülést bezárja.

F-d. T-s.

* * *

Bármennyire sajnáljuk is, hogy a kongresszus eszméjét felvető t. barátunknak e tárgyban kifejtett dicséretes munkássága ez alkalommal nem járt a sikerrel, melyet vele együtt mi is melegen óhajtottunk, hisszük és reméljük, hogy ez nemcsak kárba nem vészett, hanem a kongresszusnak fenti határozata folytán rövid időn belül, az ügy fontosságának megfelelő szélesebb alapon induló tárgyalásoknak lesz anyaga. E tárgyalásokat önkényt értetődőleg a legnagyobb figyelemmel kísérjük s annak mozzanatairól lelkiismeretesen beszámolunk, megjegyezvén, hogy a tárgy érdemére vonatkozó közlemények számára lapunk olvasóink részére mindenkor nyitva áll.

Szerkesztő.

Kiállítás Szegeden.

Folyó hó 3-án nyitotta meg fényes ünneppel József főherceg Ő császári és királyi fensége a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Szegeden rendezett I. országos kiállítását. Azóta a napilapok ter-

jedelmes közleményekben tárgyalják ezen kiállítás általánosabb vonatkozású részleteit s így felette idő- és alkalmoszerű, hogy lapunk t. olvasóközönségének mi is beszámoljunk a *halászati alcsopotról*, mint a mely az általános keretben önálló csoportként szerepelt.

Az a körülmény, hogy a kiállítás ezen része az I. főcsoportba, t. i. az *élőállatok és állati termékek* csoportjába lett szervezetileg sorolva, nyilvánvalóvá teszi az intézők abbéli szándékát, hogy ők a halászatot modern értelemben, azaz mint termelést, mint a mezőgazdaság egyik külön ágát kívánták érvényre juttatni, nem pedig mint foglalkozást. Nem lehetett tehát helye olyan tárgyaknak, melynek előállításában az embernek, mint termelőnek, része nincsen, hanem csakis olyanok voltak bemutathatók, a melyeknél a rendszeres és czéltudatos munkásság úgy az előállításban, mint a feldolgozásban lényeges tényező képez.

A csoportnak ezen első sorban gazdasági vonatkozású czélját tartva szem előtt, eleve le kellett mondani a közvizekből származó halaknak, különösen azon kiváló példányoknak bemutatásáról, a melyek a közkíváncsiságnak felette kedves anyagát képezik. Lemondani kellett azért, mert, mint tudva van, ezeknél tisztán a »jószerencsére« esik a főszűly, mert az ember tudása kizárólag a megszerzésre: a fogásra szorítkozik. Ez az indoka annak, hogy a látogatók egynémelyike a halászati kiállítást kielégítőnek nem találta.

Nálunk ugyanis még mindig azok vannak túlsúlyban, a kik a kiállításokban csakis látványosságot keresnek s a kiknek csak az imponál, a mi rendkívülsége folytán szemüket, érzéküket gyönyörködteti. Bezzeg nem így van ez a művelt külföldön. Ott a kiállításoknak a kulturális jelentősége ad alapot s csak azért rendeztetnek, mert általuk a termelés tökéletesítésére, fokozására szolgáló módokat és eszközöket kívánják a nagyközönséggel avagy érdeklődőkkel megismertetni, szóval a szakismereteket terjeszteni. Tényleg az ilyen kiállítások szolgáltatják a legjobb alkalmat haladásunk szemléltetésére, az újításoknak, a gyakorlati élet tapasztalatainak közkinccsé tételére. Ugyanezért úgy a kormányok, mint erre hivatott testületek minden lehető elkövetnek ily kiállítások szervezésére s különösen Amerikában, Angol- és Németországban, a folyton szaporodó helyi, tudományi és országos halászati kiállítások, a halászati ügynek népszerűsítése, emelése tekintetében kiváló tényezőként ismertetnek el.

Sajnos, mi csak a kezdet kezdetén állunk ezen eszköz alkalmazása tekintetében is. Hiszen a legutóbbi két évtized alatt összesen csak négy halászati kiállításunk volt, nevezetesen a jelenlegin kívül kettő Budapesten (1885, 1896), egy pedig Iglón. Más irányban is felette kevés történt még a halászati szakismeretek terjesztésére, nincs tehát mit csudálkoznunk azon, hogy közönségünk inkább érdeklődik a mázsás harcsák, az óriási vizák iránt, mint a rendszeres tógazdaságban produkált kiváló minőségű halak iránt. Pedig hát a szegedi kiállítás épen e tekintetben mutathatott fel oly sikereket, a kiállított állatoknak úgy kiváló faji jellegénél, mint az egyes évjáratok bámulatos fejlettségénél fogva, a melyek méltán ragadtak csodálatra minden ahhoz értő szemlélőt.

Ismertetésünk helyes tagozása érdekében lássuk előbb magát az épületet s csak azután annak foglalatját.

A csoport egy egyszerű, náddal fedett deszka-színben volt elhelyezve, a melynek hossza 16, szélessége pedig 8 m. Hasonlított a dunamenti halászok által a halhasítás és szózásnál kapcsolatos teendőik végzésére szol-

gáló házakhoz. Elöl egészen nyitva állott, olyanformán, hogy a homlokfalon díszítés gyanánt alkalmazott különböző tisztai hálók között volt hely hagyva a bejáráshoz. Bemenne, az épület jobb és hátsó fala mellett állottak az ezredéves kiállításnál szerepelt akváriumok, szám szerint 8 drb. Táplálásuk artézi vízzel történt, a melyet a házon kívül felállított és kézierővel hajtott kis szivattyú segítségével nyomtak az edényekbe. Felette érdekes, hogy noha az artézi víz a kútnál érezhetően kénhidrogén szagú, a halak az edényekben igen jól megvoltak. Alig csalódom, ha e körülményt leginkább annak tulajdonítom, hogy a víz a kúttól fogva a szivattyúig vagy 60 m. hosszú csatornában szabad levegőn folyt és ezalatt, valamint a szivattyúzás révén kellőképen szellőztetve, annyi levegővel vegyült, hogy nemcsak a lélegzésre ártalmas kénhidrogén tartalma csökkent, de teljesen élenyült is. Az akváriumok a deszkafalba vágott nyílásokon át kapták a világitást, a mi igen olcsó módon tette lehetővé a halaknak aránylag jó láthatását, a mire annál inkább is szükség volt, mert az artézi víz meglehetősen mennyiségű finom homokot tartalmazva, erősen opálos.

Az épület baloldalán nyert helyet egy nagyobb asztal, melyen a dunai halászati szerszámok és azok járulékát képező kellékeknek leginkább modellekből álló gyűjteménye volt elhelyezve. Ha még megemlíjtük azt, hogy úgy az épület külsején mint belsején díszítésül hálók, evezők, csákyák, szigonyok, és egyéb, a kishalász kezén szokásos szerszámokon kívül tógazdaságok növényzetét, nevezetesen sást, nádat, rizst, kákát és ebből font gyékényeket használtak, úgy bátran elmondhatjuk, hogy a ház úgy külsejében, mint belsejében rendeltetésének jellegét nemcsak nyilvánvalóvá tette, de olcsósága mellett eredeti volt azért is, mert teljesen abból telt ki, a mi a halászattal szervesen kapcsolatos.

Élőhalakkal 3 kiállító négy tógazdaság képviselőiben, továbbá 3 szegedi halász tisztai halak bemutatásával vett részt.

Ez utóbbiak kapcsolatban a fogásra használt szerszámokkal képviselték a halászatnak ősi formáját, azt, a melyet a folyamszabályozás és egyéb a kultúrával kapcsolatos munkálatok a mai szomorú sorsára juttattak. Ennek fellendítésére irányulnak a törvénynek tilalmi intézkedései, valamint a társulatok alakításával a közvizeknek okszerű művelésére irányuló intézkedései.

Az országos halászati felügyelőség által kiállított térkép mutatja, hogy ezen társulatok alakítására irányuló s általa megindított hatósági eljárás a Dunán, Tiszán, Vágon, Garamon, Nyitrán, Ipolyon, Temesen, Maroson, Kőrösön, Ferencz-csatornán, úgyszintén a Balaton- és velencei tavon, vagyis halasvizeink legtöbbször, kevés kivétellel befejezést nyert. Eddig 45 ily társulat alakult meg, a melyeknek működése révén e vizeknek legalább $\frac{9}{10}$ része kerül helyes és okszerű művelés, illetve kihasználás alá.

Ugyanezen térkép mutatja, hogy eddig 63 helyen üznek pisztráng-tenyésztést, kevés kivétellel kizárólag a hegyi patakok benépesítésére fordítva a kiköltött ivadékok. Megtudjuk végre azt is, hogy ezen intézmény közreműködésével eddig 30 helyen, kerekszámban 5000 kat. holdnyi vízterületen folyik tógazdaság, pontyra és süllőre, mint főhalra alapított tenyésztéssel, illetve hízlalással. — Kár hogy ez intézmény nem gondoskodott a tényleges eredményeknek alkalmas módon való feltüntetéséről is, mert nézetünk szerint a magyar gazda újításoktól idegenkedő természeténél fogva, mi sem lehet meggyőzőbb reá nézve, mint épen ilyen kimutatás.

Szép és tanulságos gyűjteményt képviselt az a 10 üvegből álló sorozat, mely a tatai tógazdaság átlagos eredményei alapján mutatja, mint fejlődik majdnem hétről-hétre a ponty embrio-korától 3 hónapos növendékhalig. A készítmények meglepő csínosságára és tisztaságára dícséri azok készítőjét, a dr. Lendl-féle budapesti tanszerkészítő intézetet. A halak további fejlődése más, élő halakon volt látható, amennyiben az egyes kiállítók produktumaikat évjárat szerint csoportosított halakban mutatták be, idej halakon kívül két-három, sőt négyéveseket is állítva ki.

Tógazdaságok eredményeit feltüntető kiállítók voltak a következők.

Gróf Karátsonyi Jenő temes-topolyai uradalma 1, 2 és 3 éves pontyot, továbbá ugyanilyen aranyczompó-ivadékokat mutatott be. Itt a tenyésztést jelenleg kb. 200 holdon, rizstermeléssel kapcsolatosan üzik s tárgyát főleg 1 és 2 éves anyag előállítására képezi. Tudomásunk szerint terméstiket 2 millió drb. egyéves halig a balatoni halászati részvénytársulat vásárolta meg több év tartamára, a Balaton népességének emelésére. A szép formájú sziléziai eredetű pontyok dícsérik a tógazdaság vezetőjét, Morcinek Pál főkezelőt. Megemlítenedőnek tartjuk, hogy a topolyai tógazdaság érdekes példája annak, mint nyújthat a halászat hasznot, annélkül, hogy a tulajdonképeni cél: a rizstermelés legkevésbé is szenvedne. A rizsföldek művelése annyira javára válik a haltenyésztésnek is, hogy az évi hústermés igen tisztességes hasznot biztosít az uradalomnak, noha a hal fejlődési időszaka jóval rövidebb a rizstáblákon, mint a tógazdaságokban.

Pallavicini Sándor örgróf mindszent-algyóii uradalmának tógazdasága ugyancsak 1, 2 és 3 éves pontyivadékkal vett részt a kiállításban. Amint a katalógus mondja, ez a tógazdaság 487 kat. hold kiterjedésű s a Levelény pusztai müréttel áll kapcsolatban. Ezen a müréten, annak egyik 11 holdas tábláján folyik ugyanis a fiasítás, illetve a növesztés, ahonnan azután részint a mürét csurgalék vizeivel táplált természetes laposokba, részint a holt Tiszába kerülnek nyújtás, illetve hizlalás végett. A kiállított, részben tatai, részben tisztai eredetű halaknak szép fejlettsége, úgy mint a múlt évben elért eredményekről szóló kimutatások, az üzem sikerét igazolják. Általános szempontból kiváló nevezetessége e tógazdaságnak az, hogy az uradalom a vízzel borítható székes területeknek halászatilag való hasznosításával is foglalkozik, követendő példát nyújtva arra nézve, mint lehet egész terméketlen és így minden gazdasági haszon nélkül való területeket haltenyésztés révén a termelésnek megnyerni. Eddigi kísérletezései fényesen beváltak, minél fogva az uradalmi tógazdaság jelentékeny nagyobbodása csak idő kérdése.

Corchus Béla simonytornyai és czikolai tógazdasága különösen jól fejlődött pontyivadékokat, anyahalakat és 1—2 éves süllőket állított ki. Anyagának meglepő fejlettségén és jellegzetes formáján kívül, dicsérettel emlíjtük meg, hogy ez idő szerint egyedül ő foglalkozik nálunk süllőikra termeléssel, a mely úttörő munkájával lehetővé teszi, hogy hazai forgalmunkból a külföldi anyagot mielőbb teljesen kizárjuk. De nevezetes példaszámba megy tógazdasága azért is, mert ő, mint bérlő, 10—15 frtnyi holdankénti bér mellett folytat halasgazdaságot, Tolnamegyében gróf Wimpfen-féle simonytornyai és Fehérmegyében gróf Zichy Nándor-féle dunadonyi uradalmakban, együttesen 440 holdon. Az általa

bemutatott kifogástalan süllők érdekes tanubizonyságot tesznek arról, hogy kellő szakértelemmel ezt a halat is lehet szállítani, hiszen ezen kétségkívül kényes természetű halak Simontornyától Szegedig 300 klm. hosszú utat tettek meg 10 órán át, annélkül, hogy közülök egy is megsérült, avagy elhullott volna.

A tógazdaságok termékeinek csoportja nem lett volna azonban teljes, ha a gróf *Karátsonyi-féle topolyai tógazdaság* amaz eszközöket is be nem mutatta volna, amelyek a tógazdaságokban használatosak. Itt láttuk a különböző fejlettségű ivadék kifogására való hálókat, szákokat, a közelebbi és távolabbi szállításhoz alkalmazott bádóg- és faedényeket, lajtákat. Szerkezetük reá vall a gondolkodó tervezőre, mert valamennyinél meglátszik, hogy a halmak melyik élettani sajátossága szolgált alapul.

Ugyanezen kiállító kitömvve bemutatott számos hal-ellenséget a madár- és állatvilágból, valamint az ezek irtására szolgáló legjobb szerkezetű csapóvasakat. Hogy a tógazdának minő ellenségekkel kell megküzdenie, arról bő tájékozást nyújtott két hatalmas vidra, melyeket a rizsföldeken fogtak.

Az élőhalak közt megemlítendő még *Antalfi János, Bitó Ferencz és Bárkányi János szegedi halkereskedők* által együttesen kiállított s a szegedi piacon forgalomba kerülő *tiszai halak* kollekcziója. A bemutatott anyagban képviselve volt a harcsa, a kecsege, a ponty, — ezek képezik tudvalevőleg a híres szegedi halpaprikás főhalait — de nem hiányzott a süllő és a márna sem.

Végül *Száll testvérek apitini czég* kiállításáról kell megemlékeznünk. Ez a czég az alsó Dunán bír nagy kiterjedésű bérletekkel s mint hal-nagykereskedő nem csak kereskedést folytat, de legújabbán, külön e célra berendezett gyárban, halkonzerveket is készít. Konzervjei a kiállítás más csoportjában kerültek bíráló alá, miért is itt csak azt említjük meg, hogy leginkább halpaprikást állít elő; ahhoz értők állítása szerint, ez hosszú idő után is oly élvezhető állapotban marad, hogy készítményei már is szép keresletnek, gyára meglehetősen virágzásnak örvend. — Gyűjteményében a Dunán használatos különböző hálók, halfogó szerszámok, járóművek és halszállító edények teljes csoportját láttuk feltüntetve, ügyesen készített és arányosan kisebbített modellekben. Ugy tudjuk, tárgyait átengedte a párisi kiállítás céljaira is, ahol bizonyára szintén megérdemelt elismerésben fognak részesülni.

Ime ezekben adtuk volna képét a szegedi halászati kiállításnak. Ha nem tévesztjük szem elől, hogy első sorban az Alföld gazdasági viszonyai voltak irányadók, továbbá, hogy a kiállításnak mindössze 200 frtban megszabott budgetje nagyon is szűkre szabta ezen csoport kereteit, bátran állíthatjuk, hogy a szegedi gazdasági kiállítás elismert nagy sikerében része van a halászati csoportnak is, annál fogva, mert minden szerénysége mellett is teljesen megfelelt céljának, rendeltetésének. A kiállító tógazdaságok kiváló anyaga nemcsak azt láttatta, hogy a halászat mint termelés hazánkban gyökeret vert, hanem, ha szem előtt tartjuk az ismertetésünkben érintett sajátosságos viszonyokat, a melyeknél fogva mindegyik külön típus-számba megy, senki által el nem vitatható bizonyítékát nyújtotta annak is, hogy a termelés ezen ága minden nehézség nélkül illeszthető már gazdálkodásunk kebelébe.

Nézetünk szerint a kiállítás rendezői felette hasznos munkát végeztek akkor, a midőn ezen tételek helyességét igazolták s részünkről nem kételkedünk, hogy fáradozásuk elismerését abban látják és találják, ha ezen

igazságnak a köztudatba való átplántálása által az ügynek használhattak. Ám az a nagy látogatottság, melynek ez a pavillon későn-korán örvendett, valamint közéletünk kiváló és vezető jeleseinek kifejezett meglelégedése, biztos reményt nyújt arra, hogy a legközelebbi halászati kiállításon már nemcsak a nagy-, de kisbirtokosokkal is találkozunk mint haltermelőkkel.

Tiszai.

VEGYESEK.

Budapesti halpiacz. Az elmúlt két hétben a beállt alacsony vízállás következtében a folyami halászat sokat veszített eredményességéből. Különösen a nagy süllők és nagyobb kecsegek közül mutatkozott élénk kereslet, mely a csekély hozatalok következtében nem volt kielégíthető.

A Száva mentéről még mindig bő fogásokat jeleznek s a száradó kiöntésekből különösen sok pontyot és csukát fognak. Az ezekből fölküldött jegelt küldemények azonban mocsárizták miatt csak nehezen és nyomott árak mellett voltak értékesíthetők.

Többi folyóinkban a folyton tartó kotrási és szabályozási munkálatok miatt a halászat nagyjából szünetel, miért onnan csak jelentéktelen küldemények érkeztek.

Mint jellemző és érdekes dolgot megemlítjük, hogy a szegedi kiállítás halászcserdjájának napi halfogyasztása 6—700 klg., mely mennyiség maga is nagyobb, mint a jelenlegi szegedi halfogások, miért az ottani halkereskedők szükségletök nagyrészt távolabbról kénytelenek fedezni.

A felhozott árut ma is nagyrészt Románia szállítja, honnan naponként 10—12 láda érkezik. Néhány nap előtt ezen küldeményekben annyi volt az adagos kecsege, hogy ennek ára 40—50 frtra szállt le.

Élő halakból két vidéki bárka harcsa érkezett, a mely átlagban 60 frtjával talált vevőre.

Három tógazdaság, közte egy csehországi is, megkezdték az élő pontyok szállítását, melyekből 95 q érkezett az itteni piacra, a még tartó nagy meleg folytán nem a legjobb kondícióban, miért azok gyors értékesítése vált szükségessé.

Tógazdáink és halkereskedőink között nagyobb kötések ez évben még nem létesülhettek, mivel utóbbiak a romániai élve szállítások hírével rettegnek.

A vizafogások az idén szokatlan korán megkezdődtek. E fogásokból már e hó elején érkeztek ide kisebb mennyiségek.

Daczára, hogy a fürdőző közönségünk nagyrésze a fővárosba visszatért, az itteni fogyasztás még mindig nem mondható normálisnak.

A rákfogyasztás már szűnőfélben van.

A mai nagyban árak következők:

HALFAJ	HAZAI		ROMÁNIAI	
	Élő	Jegelt	Élő	Jegelt
	frt	frt	frt	frt
Fogas, balatoni	—	—	—	—
Süllő nagy	—	70—80	—	50—60
» közép	—	40—50	—	20—30
» apró	—	20—30	—	12—20
Tok	—	60—70	—	40—50
Kecsege nagyobb	150—200	100—110	—	80—90
» kisebb	80—90	30—50	—	20—40
Ponty nagy	80—90	30—35	—	20—22
» kisebb	50—55	20—25	—	10—20
Harcsa vágni való	60—80	30—40	—	30—40
» kisebb	60—80	20—24	—	15—20
Csuka	—	30—40	—	10—20
Orosz süllő	—	—	—	50—55
Rák, nagy, drbja kr.	20—30	—	—	—
» közép, » »	5—10	—	—	—
» levesnek » »	1—2	—	—	—

»A Természet« előfizetési ára a »Halászat« melléklapjával együtt, egy évre 3 frt; csupán a »Halászat«, egy évre 1.50 frt.
A Földművelésügyi m. k. Ministerium megbízásából »A Természet« melléklapjaként kiadja: Dr. Lendl Adolf, Bpest, II, Donáti-u. 7.

A csertölgy gubacsai.

14. *Neuroterus obtectus* Wachtl — 15. *Andricus circulans* Mayr.
 — 16. *Andricus cryptobius* Wachtl. — 17. *Andricus multiplicatus*
 Gir. — 19. *Andricus cydoniae* Gir. — 20. *Andricus burgundus*

Gir. — 21. *Andricus grossulariae* Gir. — 22. *Andricus aestiva-*
lis Gir. — 23. *Neuroterus glandiformis* Gir. — 24. *Andricus*
glandium Gir.

A poloskát már az ókorban ismerték; a görögök „*koris*“, a rómaiak „*cimex*“ nével jelölték. Plinius szerint a mérges kígyók csipései ellen használták; Aristoteles azt hitte, hogy a verejtékből keletkeznek. Eredeti hazája Keletindia. Mikor és hogyan terjedt el közép és nyugati Európában, nem tudni, annyi azonban beigazoltnak látszik, hogy csak a XI-ik században lépett fel Strassburgban és hogy a menekülő hugenottákkal jutott Londonba. Mai napság az emberekkel együtt majdnem az egész föld kerekégén van elterjedve. Hogy ágyak, kép- és tükörkeretek, de egyéb butorok is, valamint fagerendák, tapétás-falak kedvencz búvóhelyei, eléggé ismeretes. Azonkívül tyúkólok és galambdúcokban, a fecskék fészkeiben, valamint a denevérek odúiban is észlelték. Nappal csendesen pihen rejtekhelyeiben, de éjjel megtámadja az alvó embert s vérét szívja. A nőstény márczius, május, július és szeptemberben mindannyiszor körülbelül 50 petét rak, melyből az apró poloskák kibujnak; ezek mindjárt hasonlóak az anyáállathoz, tehát átalakulás nélkül fejlődnek. A szeptemberi ivadék azonban rendszeren tönkre megy s csak fejlettebb

állatok telelnek át; teljes kifejlődésére körülbelül 11 hó szükséges. Kiirtásuk azért is oly nehéz, mert nagy hideget képesek eltűrni és fél esztendeig is ellehetnek eledel nélkül, amikor aztán papírvékonyságúvá s majdnem átlátszóvá válnak.

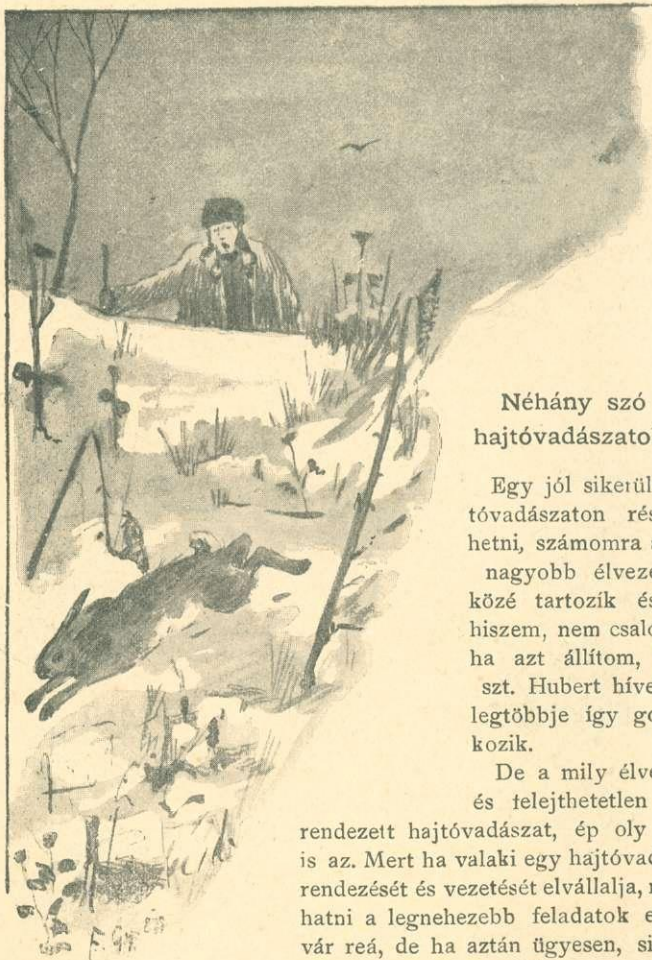
Ismeretes dolog, hogy a poloska, különösen ha agyontapossák, kellemetlen szagot terjeszt; ennek oka azon bűzmirigyben rejlik, mely a torban van elhelyezve s melynek kivezető csöve az utolsó lábpár tövében nyílik.

Vége még egy jó tanácscsal szolgálunk. Ha házukat és lakásunkat a folytonos utánjárás és fásaszthatatlan tisztogatás árán sikerült is a poloskától megvédenünk, úgy csipéseitől, különösen utazás alkalmával, még sem menekülhetünk, miáltal a legszebb kényeztetés örömeit nagyon problematikussá teszik. Taschenberg tanár azt ajánlja, hogy gyanus vendégfogadóknak tanácsos a gyertyát egész éjjelen át égetni, mert tapasztalata szerint ilyenkor a poloskák nem oly merészek, mint a sötétségben. Meg kell próbálni!

Kohaut Resső.

VADÁSZAT.

Néhány szó a hajtóvadászatról.

Egy jól sikerült hajtóvadászaton résztvehetni, számomra a legnagyobb élvezetek közé tartozik és azt hiszem, nem csalódom, ha azt állítom, hogy azt Hubert híveinek legtöbbször így gondolkozik.

De a mily élvezetes és teleshetetlen a jól rendezett hajtóvadászat, ép oly ritka is az. Mert ha valaki egy hajtóvadászat rendezését és vezetését elvállalja, mondhatni a legnehezebb feladatok egyike vár rá, de ha aztán ügyesen, sikerrel oldotta ezt meg, valóban megérdemli a »mester« nevet.

A megvadászandó terület tökéletes ismerete, alapos jártasság és még több körültekintés szükséges ahhoz, hogy a

vadászat-vezető úgy vendégeinek, mint saját magának teljes megelégedettségére rendezze a vadászatot.

Ha ez sikerül, úgy nemcsak a vadászvendégek fognak kellemes emlékekkel hazatérni, de másrészt a vadászat gyors gépezetű, pontos és mindvégig rendszeres lefolyása már eleve megjutalmazza a vezető fáradozásait, míg a rosszul rendezett, vagy egyáltalán rendezetlen vadászatról a vadászok bosszúsán távoznak még akkor is, ha nagy tömeg vad került területekre, mert a zavar és tanácstalanság, hibás állítás és rendezetlen hajtás élvezet helyett csak kölcsönös viszályokra és mérgeződésre ad alkalmat.

Azért ha valaki hajtóvadászat rendezésére vállalkozik, ne tegye azt a megvadászandó terület teljes ismerése nélkül. És ne elégedjék meg azzal, hogy a térképen kijelöli az egyes hajtásokat, hanem maga, néhány nappal a vadászat előtt járja be a határt és ott künn alapos megfontolás és a terepviszonyokhoz képest legjobb belátása szerint határozza meg a hajtások irányát és terjedelmét.

Ha ezzel tisztában van, tisztában kell lennie a meghívandó vadászokkal is. Tűlsok puskás is oly kellemetlen, mint túlkeves, azért nem helyeselhető az a szokás, mely sokhelyütt dívik, hogy a meghívott puskás egy-egy jó barátját minden előleges tudósítás nélkül magával hozhatja, minek kifolyása aztán az, hogy néha a meghívott 12 vadász helyett 20 jön el.

De ha viszont kevesebb a puskás, úgy ez még kellemetlenebb is, azért kell a meghívókat legalább egy héttel a vadászat előtt szétküldeni, azon kéréssel, hogy a meghívott esetleges lemondását tudassa, mert különben számítunk rá. Ez utóbbi esetben aztán kötelessége a meghívott vendégnek meg is jelenni *pontosan* a kitűzött időben és helyen, míg ha elmaradását idejkorán közli a vadászúrral, ez helyének betöltéséről gondoskodhatik.

A harmadik főkéllék a hajtósereg, melynek számát már szintén jó előre meg kell állapítani, nehogy az utolsó pillanatban kelljen az embereket válogatás nélkül, tudja Isten honnét összeszedni.

A hajtók számát úgy kell megválasztani, hogy az arány-